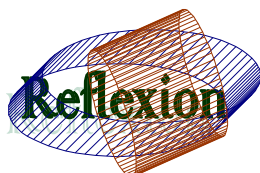

Inhoud: Methodes voor visueel leren

Visuele start	Voor de beginfase van de workshop visueel leren maken we gebruik van een verzameling afbeeldingen.
Brainstorming	De bedoeling van deze methode is om zoveel mogelijk ideeën en associaties te genereren zonder daar meteen een waardeoordeel aan te verbinden.
Brain writing	Brainwriting is een methode om ideeën te genereren door deze op te schrijven. Het is min of meer een schriftelijke vorm van brainstorming.
Clustering	Clustering is een niet-lineaire creatieve methode om, uitgaande van een stimuluswoord, ideeën te genereren en daarbij informatie, beelden en gevoelens met elkaar te verbinden. Deze methode kan zowel individueel als in een groep beoefend worden.
Mindmapping	Een mindmap is een grafisch schema dat vertrekt vanuit een centraal thema of sleutelwoord waaraan bijzaken en andere concepten worden gelinkt. De structuur van een mindmap lijkt op die van een menselijk neuron of op een boom.
Cognitieve kaarten	Cognitieve kaarten maken een probleem of een opgave aanschouwelijk d.m.v. een landkaart en dragen zo bij tot een oplossing van het probleem. Bepaalde gebieden op de kaart – in de vorm van een land – kunnen onderwerpen of opdrachten voorstellen. Hun grootte, ligging op de kaart en onderlinge verbindingswegen en -paden geven aan hoe belangrijk ze zijn.
Morfologische box	De morfologische box (meerdimensionale matrix) is een morfologisch analytische creatieve techniek die werd ontwikkeld door de Zwitserse astrofysicus Fritz Zwicky (1898-1974). Door de heldere combinatie van mogelijkheden of eigenschappen worden nieuwe ideeën gegenereerd.
Ezelsbruggetjes	Deze geheugentechniek bevordert het memoriseren door het leggen van associaties, zogeheten ezelsbruggetjes.
Storytelling	Deze methode moedigt de cursisten aan hun uitdrukkingsvaardigheid te testen. Ze verzinnen hun eigen verhalen en nemen daarbij bepaalde woorden of afbeeldingen als uitgangspunt.
Collages	Deze methode is heel geschikt voor workshops met beginners of allochtonen, omdat de cursisten zo hun eigen culturele achtergrond, gebruiken en feesten aanschouwelijk kunnen maken.

Op de website van het project www.die-bonn.de/visual/english/ kunt u in de galerie afbeeldingen vinden die voor deze methodes gebruikt kunnen worden. Daar staan ook de afbeeldingen die gebruikt zijn op de volgende pagina's.

Methodes voor visueel leren

Visuele start

Voor de beginfase van de workshop visueel leren maken we gebruik van een verzameling afbeeldingen.

<i>Fase</i>	<i>Activiteiten</i>	<i>Materiaal</i>
Vorbereiding	De cursusleider zorgt voor een verzameling foto's, pictogrammen, illustraties, tekeningen, plaatjes en spreidt ze uit op een tafel. Er zijn minstens 3 afbeeldingen per cursist nodig om voldoende verscheidenheid te kunnen bieden.	Verzameling afbeeldingen
Inleiding	De cursisten wordt gevraagd zich voor te stellen aan de groep en te vertellen over hun ervaring met visueel leren, het terrein waarop ze werkzaam zijn, hun doelgroepen en wat ze verwachten van de workshop.	
Uitleg van de methode	De cursusleider vraagt de cursisten naar de tafel te gaan om elk twee plaatjes uit te kiezen: een waar ze een positieve en een waar ze een negatieve associatie mee hebben.	
Toepassing van de methode	De deelnemers maken hun keuze en gaan weer terug naar hun plaats. Dan stellen ze zich voor aan de groep en geven de in de inleiding gevraagde informatie. Ze leggen uit hoe ze tot hun keuze van de afbeeldingen zijn gekomen.	
Resultaten	De methode maakt duidelijk dat mensen afbeeldingen op een subjectieve manier interpreteren, afhankelijk van hun biografische en sociale achtergrond.	

Effecten:

- Meteen aan het begin van de workshop wordt zichtbaar hoe breed het spectrum is van de terreinen waarop de deelnemers werkzaam zijn en waar hun persoonlijke voorkeur ligt.
- De methode stimuleert de discussies naderhand en het uitwisselen van ervaringen.

Methodes voor visueel leren

Brainstorming

Deze methode genereert ideeën zonder daar een waardeoordeel aan te verbinden. Kritiek is niet gewenst.

<i>Fase</i>	<i>Activiteiten</i>	<i>Materiaal</i>
Inleiding	De cursusleider kondigt de nieuwe methode aan met een nieuw thema als onderwerp.	Kaartjes, pen, prikbord
Uitleg van de methode	De cursusleider vraagt de cursisten elke gedachte of associatie die dit onderwerp bij hen oproept te verwoorden. Een belangrijke spelregel bij deze methode is dat er geen kritiek op de geopperde ideeën geleverd dient te worden.	
Toepassing van de methode	De cursisten verwoorden hun ideeën en de cursusleider schrijft ze op de kaartjes.	
Resultaten	De cursusleider prikt de kaartjes op het prikbord. De cursisten of de cursusleider sorteren de ideeën naar betekenis en groeperen ze onder overkoepelende opschriften	

Effecten:

- Er wordt een grote verscheidenheid aan ideeën geopperd die weer gebruikt kunnen worden in een volgende fase.

Methodes voor visueel leren

Brainwriting

Brainwriting is de schriftelijke variant van brainstorming.

<i>Fase</i>	<i>Activiteiten</i>	<i>Materiaal</i>
Vorbereitung	De cursusleider schrijft het onderwerp op meerdere flipchart bladen.	Flipchart bladen, pennen
Inleiding	De cursusleider kondigt de nieuwe methode aan met een nieuw thema als onderwerp.	
Uitleg van de methode	De cursusleider vraagt de cursisten om zich op te splitsen in kleinere groepjes en op de flipchart bladen alles op te schrijven wat hen over dit onderwerp te binnen schiet. Ook hier mogen de ideeën niet bekritiseerd worden.	
Toepassing van de methode	De cursisten schrijven alles op wat over dit onderwerp in hen opkomt .	
Resultaten	De bladen worden door de hele groep bekeken en besproken.	

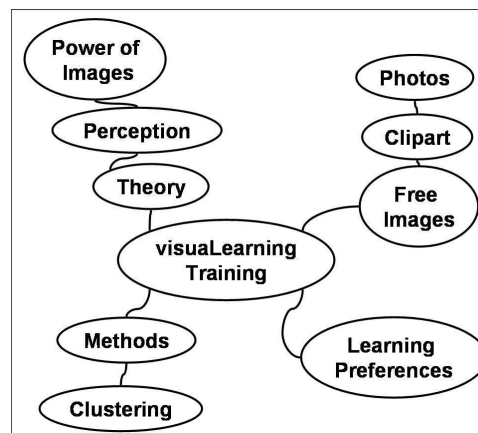
Effecten::

- De cursisten inspireren elkaar met hun bijdragen.
- Ideeën van anderen kunnen zo worden opgepakt en in de eigen inbreng verwerkt.

Methodes voor visueel leren

Clustering

Clustering is een niet-lineaire creatieve methode om, uitgaande van een stimuluswoord, ideeën te genereren en daarbij informatie, beelden en gevoelens met elkaar te verbinden. Deze methode kan zowel individueel als in een groep beoefend worden.

<i>Fase</i>	<i>Activiteiten</i>	<i>Materiaal</i>
Inleiding	De cursusleider legt uit dat clustering een hulpmiddel is om een thema of opdracht te verkennen en te ontsluiten. Alle persoonlijke ideeën, beelden, gedachten, herinneringen en ervaringen kunnen daarbij van pas komen.	Papier voor individueel werk en flipcharts voor het werken in groepsverband, pennen
Uitleg van de methode	De cursusleider doet de methode voor: Stap 1: Midden op een blad papier of flipchart komt een sleutelwoord te staan dat wordt omcirkeld. Stap 2: Met dit sleutelwoord als uitgangspunt worden associaties opgeschreven in de volgorde waarin ze opkomen en vervolgens ook omcirkeld. Dit moet snel gebeuren en zonder er teveel bij na te denken. Stap 3: De toegevoegde woorden worden rond het woord in het midden gegroepeerd en door lijnen onderling verbonden. Stap 4: Als er een nieuw sleutelwoord bijkomt vormt dit de kern van een nieuwe gedachtenketen, waarbij ook weer van binnen naar buiten wordt gewerkt.	
Toepassing van de methode	De cursisten kiezen zelf of krijgen een nieuw sleutelwoord en maken daarmee hun eigen clustering model.	
Resultaten	De cursisten laten hun uitwerkingen zien, vergelijken ze met elkaar en discussiëren erover.	

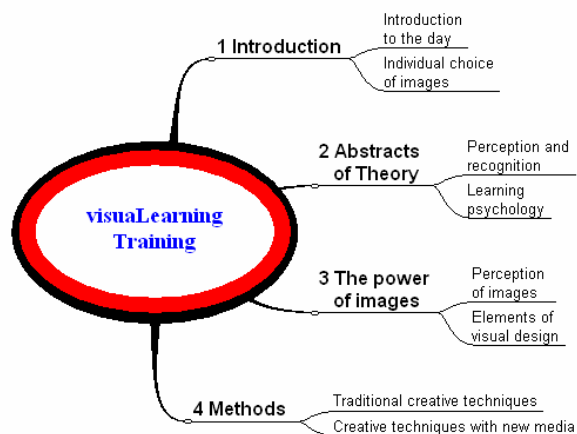
Effecten::

- Clustering stelt mensen in staat veel ideeën te verkennen zodra ze in hen opkomen.
- Het vrij laten stromen van ideeën werkt stimulerend en zorgt voor een meer intensieve emotionele betrokkenheid.

Methodes voor visueel leren

Mind mapping

Een mindmap is een grafisch schema dat vertrekt vanuit een centraal onderwerp en daaraan bijzaken en verwante concepten linkt. De structuur van een mindmap is vergelijkbaar met een menselijk neuron of een boom. De methode is vergelijkbaar met brainstorming/writing en clustering, alleen is er hier geen sprake van vrij associëren.

Fase	Activiteiten	Materiaal
Inleiding	De cursusleider introduceert een nieuwe methode om de verschillende aspecten van een bepaald onderwerp zichtbaar te maken, b.v. visueel leren.	Posters voor de groepen, pennen
Uitleg van de methode	Bij mindmapping begint men door het centrale idee op het midden van een poster te schrijven. Daaraan gerelateerde en nieuwe ideeën vertakken zich uit het midden als de takken en twijgen van een boom. De hiërarchische structuur wordt aangegeven door dikke hoofdlijnen en dunnere nevenlijnen. Ideeën in verschillende takken kunnen door pijlen met elkaar verbonden worden. Kleuren accentueren de structuur van de mindmap.	
Toepassing van de methode	De cursisten splitsen zich op in groepjes van 3 tot 5 personen en maken een mindmap. Een netwerk van ideeën wordt zichtbaar.	
Resultaten	De groepjes tonen hun mindmaps en vergelijken de verschillende uitwerkingen van het thema naar inhoud en presentatie.	

Effecten :

- Door het gebruik van mindmaps is het mogelijk heel snel ideeën te visualiseren, genereren, structureren en classificeren.
- Mindmaps verdiepen het denkproces omdat hun structuur onderlinge verbanden zichtbaar maakt.
- Deze methode is een goed hulpmiddel bij studeren, organiseren, oplossen van problemen, besluitvorming enzovoorts.

Methodes voor visueel leren

Cognitieve kaarten

Cognitieve kaarten visualiseren een probleem of opgave als een landkaart om zo tot een oplossing te komen. Gebieden op de kaart kunnen bepaalde onderwerpen of vereisten voorstellen. De cursisten geven door de grootte en ligging op de kaart het belang van elk veld aan en verbinden ze onderling door wegen en paden.

Fase	Activiteiten	Materiaal
Inleiding	De cursusleider geeft de cursisten de opdracht aan de hand van een opdracht of probleem een landkaart te tekenen.	Flipchart papier; viltstiften
Uitleg van de methode	De cursisten zijn helemaal vrij in het bepalen van de vorm van de landkaart en geven door de grootte en ligging van de gebieden aan hoe belangrijk ze zijn. Door middel van wegen en paden kunnen ze gebieden met elkaar verbinden.	
Toepassing van de methode	De cursusleider kan daarbij assisteren door vragen te stellen als: Wat is er belangrijk voor de opgave/het probleem? Welke punten horen bij elkaar? Welke overeenkomsten of verschillen zijn er?	
Resultaten	De cursisten leggen uit wat de gebieden voorstellen en hoe ze zijn ontstaan.	

Effecten:

- Cognitieve kaarten maken het mogelijk complexe problemen en opdrachten te visualiseren en op te lossen.

Methodes voor visueel leren

Morfologische Box

De morfologische box is een morfologisch-analytische creatieve techniek die werd ontwikkeld door de Zwitserse astrofysicus Fritz Zwicky (1898-1974). Door de heldere combinatie van mogelijkheden of eigenschappen ontstaan nieuwe ideeën.

Problem: Creation of a new table

Number of legs	0	1	3	4	5	100
Material	Wood	Glass	Plastic	Cork	Cloth	
Height in cm	0	20	50	70	100	200
Form	round	square	rect-angular			

Idea: no legs, glass, 100 cm, round
The table hovers – may be hanging from

Source: Wikipedia

<i>Fase</i>	<i>Activiteiten</i>	<i>Materiaal</i>
Inleiding	De cursusleider introduceert deze methode als een manier om oneindig veel mogelijkheden tot creativiteit te ontwikkelen.	papier of flipchart met tabellen waarop de eigenschappen ingevuld kunnen worden
Uitleg en toepassing van de methode	De cursusleider tekent op een flipchart een tabel (box) met ongeveer 6 kolommen en 4 rijen. Hij laat de cursisten stap voor stap eigenschappen opnoemen voor de opdracht: "Ontwerp een nieuwe tafel". Stap 1: Definieer de eigenschappen van een probleem (in dit geval een tafel) Stap 2: Registreer alle mogelijke vormen van die eigenschappen. Stap 3: Ontwikkel nieuwe ideeën door de eigenschappen te combineren.	
Resultaten	De oplossing kan een tafel zijn die aan het plafond hangt.	
Nieuwe opdracht	De cursisten werken in groepjes en schrijven met behulp van de morfologische box een nieuw sprookje.	

Effecten:

- De morfologische box motiveert de cursisten en daagt ze uit tot het vinden van creatieve oplossingen.
 - Deze manier van benaderen belicht een probleem in al zijn facetten.

Methodes voor visueel leren

Ezelsbruggetjes

Deze methode helpt deelnemers om dingen beter te onthouden door het leggen van associaties: het maken van zogeheten ezelsbruggetjes.

<i>Fase</i>	<i>Activiteiten</i>	<i>Materiaal</i>
Inleiding	De cursusleider vraagt de cursisten wat ze graag als geheugentraining willen oefenen of geeft ze leestof die ze uit het hoofd moeten leren.	Papier, viltstiften, flipchart
Uitleg van de methode	De cursusleider schrijft bijvoorbeeld het jaartal 1982 op. De 8 tekent hij als een sneeuwpop. Het beeld van de sneeuwpop vormt dan het ezelsbruggetje.	
Toepassing van de methode	De cursisten bedenken nog meer visuele associaties met het cijfer 8 en tekenen daarbij hun eigen ezelsbruggetjes.	
Resultaten	De cursisten laten hun tekeningen zien en geven er uitleg bij.	
Nieuwe opdracht	De cursisten komen nu zelf met datums, getallen of hoeveelheden die ze regelmatig gebruiken en graag uit het hoofd willen leren. Ze maken hun eigen ezelsbruggetjes en laten die aan de klas zien.	

Effecten:

- Deze methode motiveert de deelnemers en maakt ze vindingrijk.
- Veel verschillende voorbeelden van associaties komen zo naar voren.
- Het zorgt voor veel hilariteit.
- Het moedigt de cursisten aan en bevordert de interactie

Methodes voor visueel leren

Storytelling

Deze methode moedigt de cursisten aan hun uitdrukkingsvaardigheid te testen. Ze verzinnen hun eigen verhalen en nemen daarbij bepaalde woorden of afbeeldingen als uitgangspunt, maar het mogen geen onzinnige of onware verhalen zijn.

<i>fase</i>	<i>Activiteiten</i>	<i>Materiaal</i>
Inleiding	De cursusleider vraagt de cursisten zich op te splitsen in groepjes van 3 tot 4 en verzoekt vervolgens elk groepje naar een hoek van de zaal te gaan.	Lijst met woorden of 7 kaartjes met daarop de woorden of afbeeldingen. Voor de vervolgoefening een nieuwe lijst of nieuwe kaarten.
Uitleg van de methode	De cursusleider legt de opdracht uit: een verhaal vertellen waarin bepaalde woorden of afbeeldingen moeten voorkomen. Elk groepje krijgt 7 woorden of afbeeldingen die ze in het verhaal moeten verwerken. Het mogen geen onzinnige verhalen zijn! Een cursist begint en vraagt dan de volgende uit zijn/haar groep verder te gaan.	
Toepassing van de methode	De cursisten vertellen hun verhalen.	
Resultaten	De groepjes verzamelen zich en vertellen elkaar in het kort hun verhalen.	
Nieuwe opdracht	Wisseling van groepen en kaarten /lijsten. Er volgt een nieuwe ronde verhalen vertellen met presentatie aan de hele groep.	

Effecten:

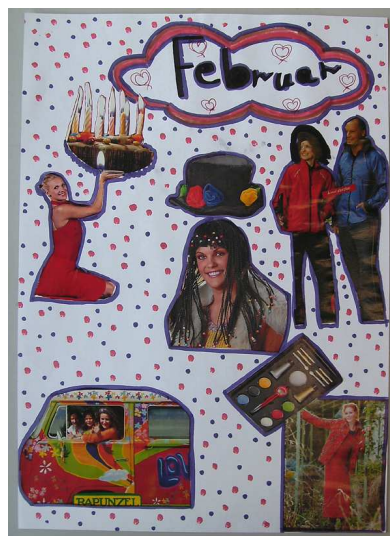
- De methode bevordert de fantasie en uitdrukkingsvaardigheid.
- De cursisten leren naar elkaar te luisteren en de verhalen door te vertellen.
- De methode is vooral handig als er woorden of gebeurtenissen moeten worden onthouden die niet direct iets met elkaar te maken hebben.
- Er ontstaat een grote diversiteit aan vaak geestige verhalen.

Methodes voor visueel leren

Het maken van een collage

Deze methode is heel geschikt voor een beginnerscursus of een cursus voor allochtonen, omdat zo b.v. allerlei aspecten uit hun eigen cultuur op een creatieve manier zichtbaar kunnen worden gemaakt.

Zo kan er b.v. een kalender worden gemaakt met voor elke maand een collage met nationale feesten en gebruiken.

Fase	Activiteitenn	Equipment
Vorbereiding	De cursusleider spreidt alle materialen uit op een grote tafel.	Stevig papier (A4 of A3) viltstifen, plaatjes, foto's, kranten, tijdschriften, vakantie brochures etc., scharen en lijm.
Inleiding	De cursusleider vraagt de cursisten zich op te splitsen in groepjes. Als interculturele uitwisseling het thema is moeten de groepen naar ethnische afkomst gevormd worden.	
Uitleg van de methode	De cursisten wordt gevraagd een kalender te maken met voor elke maand een collage die iets laat zien wat in hun land van afkomst typerend is voor die maand. Alle materialen mogen daarbij door elkaar gebruikt worden.	
Toepassing van de methode	De groepjes maken hun kalender..	
Resultaten	Alle groepen laten hun kalender zien en geven daarbij uitleg over hun ethnische gebruiken.	

Effecten:

- Deze methode kan heel goed in integratiecursussen gebruikt worden.
- Het maken van een collage bevordert de interculturele uitwisseling tussen cursisten met een verschillende ethnische achtergrond.